

آمده و بعضی از اقلام آنرا که بعنوان عایدات جدید و لواحق مالیاتی پیشنهاد شده بود نمی توانسته است بر جمع علاوه فرماید و قبول کنندگان بود که آنها را مسکوت گذشته و جمع موضوع کردند

بنابر این يك كسری پیدا شد و برای اینکه این كسر را تعدیل کنند در این چند ماهه کمیسیون محترم بودجه با حضور هیئت دولت جلسات متعدده در مواقع مخصوصه تشکیل دادند و مذاکرات مفصلی کردند و بالاخره نتیجه این شد که کمیسیون بودجه ملی المعالج برای اینکه کار بودجه صورتی پیدا کند ترتیب فعلی را بنظر آورده و خبر آن را بمجلس تقدیم نمود که الان خدمت آقایان نمایندگان محترم هست و بنظرشان رسیده است

جهت اینکه اینقدر معطلی در کمیسیون بودجه پیدا شد این بود که اگر نسبت بجمع فی الجمله غفلی میشد يك مخارجی که زیاده بر این تقشیر ممکن نبود معطل و بلا تکلیف میماند و باز هم بودجه هله السنه بموقع اجرا گذاشته نمیشد

تقلیل مخارج آنچه که باید بشود در این مدت چند ماه از بدو پیشنهاد بودجه از طرف دولت تا کنون یکی دومرتبه بدفعات مختلف بر حسب ضرورت شده است و بنظر همه هم اینطور رسیده است که بیش از این تقلیل در قسمتهای مخیلف مخارج وزارت خاها غیر ممکن است و حالیه هم که این تصمیم اخیر بوزارت خاها ابلاغ شده و این مبلغ اخیر برای شان معین شده معطل و متعیرند که چطور از حالا تا آخر سال اوضاع داخلی وزارتخانه شان را با این تالیلی که بعمل آمد است بگذرانند بهر حال بنده بیش از این نباید چیزی عرض کنم برای اینکه آقای رئیس محترم کمیسیون بودجه و محترم در چند نوبت اظهارات مفصلی فرمودند و افراد آقایان نمایندگان محترم هم چه در داخل مجلس بوده اند و چه در خارج مذاکرات را شنیده اند و بنام اقلام بودجه اطلاع پیدا کرده اند ولی حالا بنده اینرا میخواهم عرض کنم که اگر در فقرات جمع بیکی یا چند تا از اقلام که بجزه باید رای گرفته شود رای منفی داده شود

البته مجلس مختار است هر طور که میخواهد رای بدهد مثبت یا منفی معنائش این است که يك قلمی که شامل يك مبلغی است از قسمت جمع كسر شود و در مقابل يك خرجی که کمیسیون محترم بودجه تدقیقات زیاد در آن نمود و آنرا لازم دانسته است معطل میماند و بعضی اینکه در بودجه جمع يك قلم یا یک مقدار ولو زیاد یا کم باشد كسر شود همین بودجه حاضر تا آخر سال معطل خواهد ماند و معلوم نیست که کدامیک از مؤسسات دولتی و وزارت خاها باید این كسر را بعهده خودشان بگیرند

وقتی تکلیف این كسر معلوم نشد این بودجه معطل میماند تا آخر سال و مؤسسات دولتی هم نسبت بادای تکالیف و وظائف خودشان معطل میمانند

اگر هم اینجا مذاکره شده است که نسبت بآن قسمتهائی که بمجلس تصویب کرد تا بحال پرداخته نشده این يك مطلبی است که از موضوع عرایض من خارج است بلی تصویب شده است وزارت مالیه هم آنها را نسبت بعایداتیکه داخل خزانه میشود می پردازد

بترتیب الاهم فالاهم زود باید برادر صورت آنچه که تصویب شده پرداخته می شود ولی با اینهمه تصبیقاتی که در بودجه شده و بالاخره باین صورت در آمده است اگر يك قسمتش دچار رای منفی بشود از عایدات کاسته شده و در مقابل از مخارج لازمه كسر خواهد شد

بنابر این نظر نمایندگان محترم را باینقسمت جلب میکنم که يك عطف توجهی در این خصوص فرمایند که فلجی در کار ادارات پیش نیاید خاصه امروز که مخارج عادی در جای خودش خیلی لازم است و باید در این خصوص خیالی توجه بشود که هر چیزی در موقع خودش مصرف برسد و در تحت عنوان اینکه بودجه بلا تکلیف است از طرف وزادت مالیه و رئیس کل مالیه در احوال این بلا تکلیفی نسبت بپرداخت مخارج قوری و ضروری معطلی حاصل نشود که شاید خدای نخواست در این معطلی دچار زحمت و ضرری بشویم که جبران ناپذیر باشد

بنده این عرایض که کردم بدون این که وجهاً من الوجوه مراجعه بدم با اختیارات و آراء نمایندگان محترم که يك چیزی است مطاع و متمتع در جای خودش حسب الوظیفه و حسب التکلیف لازم دانستم که محظورات ممکنه را قبلاً بمرض آقایان برسانم

نایب رئیس - آقای معتمد السلطنه
(اجازه)

معتمد السلطنه - نظر باین که نمی شود...
آقای میرزا شهاب - اگر فرمایشات ایشان قبل از دستور است بنده قبل ایشان اجازه خواستم

نایب رئیس - ایشان قبلاً اجازه خواسته بودند

معتمد السلطنه - بنده در خارج اجازه خواسته بودم

نظر باینکه نمیشود در موضوع اقلام عایدات در موقعی که اخذ رای میشود عنوان مذاکراتی کرد این است که بنده خواستم از مذاکرات قبل از دستور استفاده کرده و عرایضی عرض کرده باشم

يك عرض واقعه ای بنده راجع به چیزی است که در جلسه قبل گرفته شد و

آن موضوع راجع باتخاذ رای در اقلام لایحه بودجه باورقه است بنده حساب کردم اگر این ترتیب جریان داشته باشد و تعطیلاتی در جلسات مجلس رخ ندهد شاید در سه شنبه بیست و سوم جدی لایحه بودجه تمام شود (جمعی از نمایندگان - اینطور نیست) چرا حساب کنید

در صورتی که ملاحظه میکنم می بینم از برج میزان ببعده وزارت مالیه اجازه پرداخت حقوق و مخارج را ندارد و وقتی که اجازه نداشته باشد بهینه چه مضراتی متوجه این مملکت میشود

مثلاً يك قلمش را بنده عرض میکنم امروز اداره انسیستیتو یا ستورده تومان میخواهد برای تهیه يك كسر وزارت مالیه نمیدهد ملاحظه فرمائید به بیند از نقطه نظر صحیح چه مضاری متوجه مملکت میشود؟ وزارت مالیه برای جمع آوری عایدات مجبور است مأموریتی بولایات بفرستد وقتی که مجلس اجازه مخارج را نداد حق ندارد بفرستد که در سرحدات يك عوائدی را وصول کنند آنوقت ببینید وضعیت مملکت چه خواهد شد

در سرحدات مأمورین كمرک بایستی هواندرا روزانه وصول کنند

وقتی که اجازه نداشته باشد به مفتشین حقوق بدهد که جلو قاچاقچی ها را بگیرد ملاحظه فرمائید از نقطه نظر هواند كمرکی چه مضاری تولید میشود؟

نظمیهها و امنیهها و غیره که باید ماه بماه حقوق بگیرند اگر سه ماه به آنها حقوق نرسد چه وضعیاتی پیدا میکنند؟ خلاصه...

آقای سید یعقوب - این تقصیر شما است که وقت مجلس را تلف میکنید

معتمد السلطنه - جناب عالی هم بعد اجازه بگیرید تشریف بیاورید حرف بزنید این وظیفه آقای رئیس است که به بنده بفرمایند حضرت عالی همیشه وقت مجلس را تلف کرده اید بنده هم میخواهم امروز این گناه لایق فرار مرتکب شوم

بس بیش از این لازم به توضیح نیست و با این جریان اوضاع آقایان تصدیق میفرمایند که اگر لایحه بودجه را بتعمیق بیندازیم اساس تشکیلات این مملکت به عقیده بنده متلاشی میشود

نکته دیگری که باید عرض کنم این است که مطابق مقررات نظامنامه وقتی که رای باورقه ادامه پیدا کرد توجه بفرمائید در جلسه سه شنبه اگر يك مانعی پیش نیاید ششصد هفتصد اسم اقلا باید در صورت مجلس خوانده شود

ملاحظه فرمائید شش مرتبه که مادر شش قلم رای بدهیم همه رای دهندگان از موافق و مخالف وقتی که صد نفر باشد باید ششصد اسم در جلسه آتی خوانده شود

همینطور چندین جلسه وقت دو ساعتی

ما تلف خواهد شد برای خواندن اسامی آقایان نمایندگان و این وضع اسباب تعویق بودجه است

(همه نمایندگان - اینطور نیست) بنده هم نمیخواهم هر چه میخواهد بفرمائید

عرض دیگر بنده راجع به اقلام عایدات است چون در مورد فرد فرد آنها در موقع رای نمی توانم عرایضی بکنم حالاً توضیحاتی میدهم

راجع بقسمت خانواری که آقایان در جلسه گذشته رای دادند و بلا تکلیف ماند

خواستم عرض کنم که این خانواری غیر از آن خانواری است که بعضی از آقایان من جمله آقای یاسانی در خارج جلسه به بنده توضیح دادند که وقتی میروند يك نفر سر باز بگیرند صد ریخته نوسان هم نقد از شان میگیرند

این هیچ مربوط بآن خانواری که در جزو بودجه نوشته شده نیست و مطابق قانون هم عقرب توشان نیل ۱۳۳۳ این خانواری بتصویب مجلس شورای ملی دوره سوم رسیده است پیشنهاد آقای مشیرالدوله هم هست

ماده یازدهم آن قانون میگوید: خانواری (مستمری) یا تخفیف معالی را موافق معمول سابق مالکین و رعایا و ایلات مطابق دستور وزارت جنگ باحد و افراد قشون مستقیماً آدبه خواه پذیرد

ماده شانزدهم: خرج سفر...
(همه نمایندگان - صدای زنك نایب رئیس)

نجات - اینکه جزو دستور است...
معتمد السلطنه - خیر ماده قانون است که میخوانم

ممکن است شما هم بعد از من بیایید اظهارات خودتان را بفرمائید

ماده ۱۶ - خرج سفر تا بین در موقع حاضر شدن در سر خدمت که موسوم بكمك خرج است کافی السابق بر عهده مالکین و اهالی محل است به این ترتیب که از محل سکونت تا بین تارگر اجتماع فوج یا دسته سوار و توپچی که وزارت جنگ تعیین می نماید هر منزلی دو قران به تا بین بیاید و توپچی و چهار قران به سوار ناده نشاند

(همه نمایندگان - صدای زنك شیر وانی - این چه ربطی بخانواری دارد؟)

معتمد السلطنه - خوشبختانه باید بختانه بنده از هر نیتیرم و از بیچارگان بیزارم و همین ترتیبی که آقایان در قمار می کنند بنده هم همینطور رفتار میکنم

بنده هم از آقایان یاد گرفته ام همان معامله را که شام کردید منم میکنم والا من که همیشه ساکت بودم

آقای سید یعقوب - آخر توجه ضدیتی با بودجه داری ؟

معمداً السلطنه - بوجوب همین قانون سر باز گیری بی نتیجه که در تاریخ نهم برج عترب توشقان نیل ۱۳۳۳ در مجلس سوم گذشته است راجع بموضوع خانواری غیر از آن چیز است که آقایان بهش رای ندادند و یک چیز است که مجلس اول و دوم و سوم و چهارم تصویب کرده است و معمول به است و چون آقایان نمی خواهند بقیه توضیحات را راجع به افلام جمع عرض کنم بنده هم دیگر عرض نمیکنم فقط استدعا واسترحام میکنم از آقایانی که رای باورده را امضاه کرده اند امضای خودشان را پس بگیرند .

نایب رئیس - آقای آقا میرزا شهاب .

آقای میرزا شهاب - بنده قبل از دستور عرضی داشتم و مقیدم این است این مذاکراتی که شد تمام در دستور بود از این جهت اجازه میخواهم در جلسه آتی قبل از دستور عرضم را کنم .

نایب رئیس - جزو دستور نبود اگر وارد دستور می شدیم نمیتوانستیم مذاکره کنیم .

جمعی اظهار کردند - داخل دستور شویم .

نایب رئیس - یک نفر از آقایان پیشنهاد کرده اند وارد دستور شویم . رای میگیریم .

آقایانی که موافقت و وارد دستور شویم قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد . مالیات غیر مستقیم :

در این باب دوسه فقره پیشنهاد رسیده است که قرائت میشود

دست غیب - بنده اخطار نظامنامه دارم .

نایب رئیس - بفرمائید .

دست غیب - موقع پیشنهاد گذشته است فقط باید رای گرفته شود .

چون پیشنهادها قرائت شده مذاکرات هم کافی شده است و داخل در رای شدیم و پیشنهاد کردیم که رای باورده گرفته شود دیگر پیشنهاد مذاکرات نشود کرد و وفتش گذشته است فقط باید رای گرفت و باید افلام یکی یکی رای گرفته شود و حرف هم نشود زد

نایب رئیس - خوب است توجه بفرمائید پیشنهادی که شده است راجع به تجزیه است در قلم مالیات غیر مستقیم چون مالیات غیر مستقیم چند فقره مالیاتی است که داده میشود . پیشنهاد کرده اند تجزیه خواسته اند

و پیشنهاد تجزیه در افلام البته قرائت میشود و تکلیفش معین میشود ولی مذاکره در اصل موضوع نیست در تجزیه است .

آقای تدین .

نایب رئیس - (اجازه)

تدین - همین مطلب را که فرمودند خواستم عرض کنم

نایب رئیس - آقای نصرت الدوله

نصرت الدوله - بنده در بودجه پیشنهادی و خبر کمیسیون در قلم غیر مستقیم جزئی نمی بینم که قابل تجزیه باشد یک قلم نوشته شده مالیات مستقیم سه میلیون و فلان قدر وقتی در لایحه تقاضای تجزیه ممکن است که در لایحه قانونی یا افلام کمیسیون افلام جزء باشد و چون آنجا قلم جزئی نیست قابل تجزیه نیست .

نایب رئیس - آقای زعیم

زعیم - اولاً بقیه بنده این نظامنامه داخلی زائیده فکر آقایان است و برای انجام مسائل داخلی مجلس است و ثانیاً هر وقت که یک چیزی مخالف صریح نظامنامه نباشد و در نظامنامه تصریحی بر علیه آن نباشد می شود داخل در مذاکره آن شد من جمله همین مسئله است

بفرمائید مالیات غیر مستقیم افلامی ندارد :

این را که ما همه میدانیم که مالیات غیر مستقیم بالاخره یک بخش جهانی داشته است که رسیده است سه میلیون و فلان مبلغ - اگر تقاضای تجزیه شود که یک قسمت مجزا شود یا موضوع شود با عیالاً مسکوت هه بماند هیچ عیبی ندارد مخصوصاً در ماده ۹۸ مینویسد :

در طرحها و لوائح قانونی اولاً باید ماده بماند و بعد در کلیه آن رای گرفته شود و در ماده ۹۹ مینویسد :

هر وقت تجزیه تقاضا شد و لواز طرف یک و تکلیف قبول و پذیرفته است و این مورد ایراد نیست و بنده گمان میکنم که این قضیه هیچ مخالفتی با نظامنامه ندارد که تقاضای تجزیه در قلم مالیات غیر مستقیم بشود و رای گرفته شود و هیچ مانع نظامنامه نیست

نایب رئیس - دو فقره پیشنهاد در خصوص این مسئله شده است البته باید نتیجه معلوم شود که آیا میشود این پیشنهاد را قبول کرد یا خیر

دست غیب - پیشنهاد را بخوانند (پیشنهاد آقای زعیم شرح ذیل خواهد شد)

بنده پیشنهاد میکنم بیست و هشت فقره مالیات غیر مستقیم که اسامی آنها ضمن لایحه مورخه دهم تور دولت مذکور شده از قسمت مالیات غیر مستقیم استثناء شود به کمیسیون برگردد و واجب به بقیه اخذ رای گردد .

نایب رئیس - پیشنهاد شاهزاده شیخ - رئیس و آقا شیخ جلال (بشرح ذیل خوانده شد)

در مالیات غیر مستقیم تقاضای مناسبتی که مالیات دخانیات که از تصویب مجلس گذشته از سایر مواد که مجلس آن را اساساً تصویب ننموده تجزیه شود

شیخ جلال . محمد هاشم میرزا . نصرت الدوله - ماده ۹۹ بفرمائید قرائت کنند .

نایب رئیس - پیشنهاد آقای اجاق شیر و آقایی - قرائت ماده مقدم است (ماده ۹۹ نظامنامه داخلی بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۹۹ - در مسائل و مواردیکه مشتمل بر فقرات مختلفه است اگر تجزیه آن ولو از طرف یک نفر خواسته شود باید آن ماده یا مسئله تقسیم شده و جزء بجزع رای گرفته شود ولی پس از آنکه در جزو آخر رای گرفته شد مجدداً باید در مجموع قسمت هائی که قبول شده است رای گرفته شود .

نصرت الدوله - مالیات غیر مستقیم فقرات مختلف ندارد

نایب رئیس - شاهزاده شیخ رئیس

شاهزاده شیخ الرئیس - مقصود از نظامنامه آن چیز است که مستند باشد به فقرات مختلف و مقصود آن نیست که کمیسیون بودجه یا دولت همه را در تحت یک قلم در آورده اند والا ممکن بود تمام را یک قلم بنویسد

مثلاً جمع و خرج را در یک ماده نوشته بودند بعد آقای رئیس یا - آوری کردند که جمع و خرج دوماده است و باید تفکیک شود و تجزیه شد

در محسوسات که نباید مذاکره کرد مالیات دخانیات را که در مجلس سوم گذشته است یا سایر مالیاتها که بقیه بعضی ها از مجلس نگذشته است نباید مخلوط کرد و اینها همه نباید بعنوان یک فقره باشد

اگر بنده عرض میکردم مسئله کمرب را دو قلم کنند .

بلی قابل تجزیه نیست ولی مالیات غیر مستقیم اساساً در خارج تجزیه شده است و سبک گرفتنش و طریقه اش و قانونش و موادش و تاریخش همه با هم فرق دارد حالا کمیسیون یا دولت صلاح دانسته اند و یک ماده کرده اند به عقیده بنده این جواب ما نیست و قابل تجزیه است و چون بعضی ها عقیده دارند که در بعضی از مالیاتها میشود رای گرفت و بعضی میگویند باید برای گرفت عقیده بنده این است که مالیات دخانیات باید جدا شود والا هم که در مجلس نشود و شاید بعضی آقایان بگویند حق ندارند و چون این اختلاف است بنده عرض میکنم خوب است این ماده برگردد و باقی مواد را رای بگیریم و تمام شود بعد تکلیف این ماده معلوم شود

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده تصور میکنم مقصود شاهزاده شیخ الرئیس همان قسمت آخری بود که در بیان ایشان اظهار فرمودند که این موضوع بماند والا این پیشنهاد منطبق بر ماده ۹۹ نمیشود (مسائل و مواردیکه مشتمل بر فقرات مختلفه است) یک ماده باید باشد مشتمل بر فقرات مختلفه یعنی آن فقرات مختلفه تصریح شده باشد و در این لایحه تصریح نشده ولو اینکه در واقع بیست و هشت یا سی قلم باشد

بنابر این پیشنهاد ایشان مشمول این ماده نیست .

نایب رئیس - آقای آقا شیخ جلال (اجازه)

آقا شیخ جلال - بنده متقدم که قضایای سیاسی مربوط به مسائل علمی نباشد .

مسائل علمی در هر جامه ازین مخصوصه دارد نظریات سیاسی خوب باید موازین علمیه دارد اما یک اشخاصی هستیم که تقریباً ترتیبات تکلم و نقطه قمان مبنی بیک اساسی و یک موازینی است -

این عبارت نظامنامه می گوید (مسئله یا ماده که صاحب اجزاء باشد) شاهزاده نصرت الدوله یا سایر آقایان می فرمایند انسان مشتمل بر اجزاء نیست ؟ می گویند دنیا مشتمل بر اجزاء نیست ؟ محیط - کره - مشتمل بر اجزاء نیست - چون یک لفظ شده ؟؟ این طور که نیست

بعلاوه مطلب دیگر عرض کنم فلسفه این ماده نظامنامه که بیک نماینده حق داده است که تجزیه بخواهد بواسطه یک محذور فلسفی و قانونی است و آن اینست که یک مطلبی مشتمل بر دو جزء است در یک جزء بقیه نمایندگان باید رای داد و حقیقتاً موافق مصالح مملکت است -

و در یک جزء نباید رای داد و بضرر مملکت است -

اگر بفرموده رای داده شود در آن قسمت که باید رای منفی بآن داده شود ضرر فوق العاده بمملکت وارد می آید -

اگر هر دو رای شود آن قسمتی که باید تصویب شود وارد شده ضرر به مملکت وارد می شود بنابر این فلسفه علماء از روی موازین قانون و علمی این ماده می گویند - مسئله دو اجزاء باید تجزیه شود -

التفات بفرمائید همین عبارت این است در مسائل و مواردی که مشتمل بر مسائل فقرات مختلفه است - هر مسئله که مشتمل بر فقرات باشد -

آیا مالیات غیر مستقیم مشتمل بر فقرات جدا گانه نیست ؟ از قبیل مالیات دخانیات و غیره ؟ من چطور برای بدهم - در صورتیکه متقدم باید مالیات دخانیات را رای داد . چون مجلس تصویب کرده است و

مالیات قیام - دلالتی بر یک و امثال آنها را که روح ماسابه از آنها ندارد

و فقط دو سال است موافق اصول تکثیر عایدات بر مردم تحصیل شده است و مخالف صریح قانون اساسی است نباید رای داد .

ماده ۱۲ قانون محاسبات عمومی آن صریحاً دزدی تصور کرده است - من چطور میتوانم رای بدهم و چطور برای بدهم که دزدی صریح است !

ممكن است مجلس تمام شوره صونیت من ازین خواهد رفت آنوقت من چطور از نقطه نظر یک او کامتوانم دفاع کنم - قانون مملکتی تصریح می کند که هر مالیاتی که بتصویب مجلس رسیده است بمنزله دزدی است من تصویب کنم دزدی را ؟؟؟

از طرف دیگر اصل چهاردهم قانون اساسی ما را مکلف کرده است که در یک حمود معینی رای بدهیم یعنی موافق نظامنامه یک ترتیب مخصوصی برای آن قرار داده است .

اینست که من متقدم موافق همین نظامنامه و موافق سوابقی که مجلس قبل کرده است این مسئله قابل تجزیه است و باید علیحده علیحده رای گرفته شود .

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - مسائلیکه آقای آقا شیخ جلال فرمودند هر کدام بجای خودش صحیح است ولی مربوط ب ماده نظامنامه نیست .

این ماده نظامنامه تا بحال آنچه معقول بوده است این طور بوده و یک منطقی هم دارد

برای اینکه تصور بفرمائید الان میرسد بیک هواید دیگری که افلا دوهزار اجزاء دارد آنوقت اگر بخواهند جزء بجزع رای بگیرند بودجه یک سال را باید در ظرف ده سال تصویب کنند و این عملی نیست همه وقت هم اینطور بوده است که وقتی گفتند ماده قابل تجزیه است

اجزاء آن همان قرائتی است که نوشته شده است والا اگر اجزاء خارجی را بخواهید اینجا بشمارید نسبت بهر قسمتی انواع اجزاء پیدا خواهید کرد و این پیشنهاد عملی نخواهد بود .

همین مالیات غیر مستقیم خودش یک جزئی از ماده است که قبلاً آقایان خودشان پیشنهاد کرده اند تجزیه شود و شده است پس باید بموجب ماده نظامنامه در مالیات غیر مستقیم رای گرفته شود چون جزئیهای مختلفی ندارند .

نایب رئیس - مطابق نظامنامه باید برای گرفته شود بمالیات غیر مستقیم و جزئیهای مختلف هم ندارند .

بعضی از نمایندگان (با همه) رای بگیرند .

بعضی دیگر - نمیشود رای گرفت

نایب رئیس - این موضوع محتاج برای نخواهد بود

نظامنامه صریحاً معین میکند و این هم جزئی ندارد رای میگیریم بمالیات غیر مستقیم چون یک پیشنهادی هم از طرف کمیسیون رسیده است که راجع باین ماده است بایستی راپرت خوانده شود و تکلیفش معین شود .

آقای شیخ جلال - بنده اخطار نظامنامه داشتم

نایب رئیس - بفرمائید .

آقا شیخ جلال - البته آقایان در نظر دارند که در قسمت ماده ۹۹ اختلاف است - بنا بر این هر نظری که مجلس اتخاذ کند از نقطه نظر تفسیر تلقی میشود و بدیهی است که تفسیر یک ماده با رای دادن آن خیلی خیلی

(همه بین نمایندگان)

شیر و آقایی - این اخطار نیست .

نایب رئیس - نظامنامه قرائت شد و ملاحظه فرمودید که کمیسیون فقرات مختلفه داشته باشد و این جا مالیات غیر مستقیم یک فتره است - حالا اگر محتاج برای است رای بگیریم - آقای تدین .

(اجازه)

تدین - بیانات آقای آقا شیخ جلال بعنوان اخطار نظامنامه چون مشمول شرایط اخطار نبود اخطار نیست اخطار باید مطابق یک ماده مخصوصی از مواد نظامنامه باشد در صورتیکه انحراف از آن ماده باشد و هنوز انحراف از ماده نظامنامه نشده و مدرکی برای این اخطاری که کردید نیست .

بنابر این عنوان اخطار ملغی می شود و مجلس هم نسبت باین پیشنهاد رای نمیدهد تا اینکه بگوئیم بعد هاب عنوان تفسیر تلقی میشود .

بعلاوه یک نکته هم هست و آن اینست که فرض کنیم مالیات مستقیم مشتمل بر فقرات متعدد است و قائل بتجزیه هم شدیم بالاخره باید بهر یک رای بگیریم یا نه ؟ فرض بفرمائید مالیات غیر مستقیم بیست و هشت قلم تجزیه شد و باید بهر یک رای داد . مبلغ معلوم نیست که بآن رای بدهیم مثلاً دخانیات یک جزء است اما مبلغی که از باب مالیات دخانیات گرفته می شود در این جا نیست و معلوم نیست چقدر است

پس بنا بر این نمیتوانیم جزء بجزع رای بدهیم و نتیجه هم ندارد و عقیده بنده اینست که عوض همه این مذاکرات آقایان توجه بفرمائید بآن تبصره که ضمیمه این لایحه شده است زیرا اساس و علمی آن است و موافق آن بصره صورت تمام مالیاتها

را دولت مجلس خواهد فرستاد و آن وقت در آن موقع هر کدام که عادلانه نیست رد کنید و آنها که عادلانه است قبول کنید بنا بر این بنده پیشنهاد میکنم (یعنی پیشنهادی هم ندارد) و باید وارد در دستور شورای داد

نایب رئیس - پیشنهادی از طرف آقای مشارعظم رسیده است قرائت میشود . (بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم رای در مالیات غیر مستقیم را مؤخر بگذاریم و در جزئیات و افلام دیگر رای بگیریم و مالیات غیر مستقیم را تا موقعیکه رای در جزء آخر داده میشود کمیسیون بودجه بطور تجزیه مرتب کرده و بمجلس بیاورد و آن وقت تکلیف رای در کل یا جزء آن معین شود .

نایب رئیس - آقای مشارعظم . (اجازه)

مشارعظم - گویا اشکال آقایان در آن قسمت اخیر پیش نهاد بنده است و آن هم اشکالی ندارد برای اینکه نسبت بخالصجات هم در اینجا بحث شد که لازم است در آن یک نظریاتی شود پیشنهاد بنده این است که در این قلم هم همان نظریه اعمال شود و در آن راپرت ثانوی که کمیسیون بودجه تقدیم مجلس میکند معین نماید که مالیات غیر مستقیم عبارت از چند جزء است این اشکالی ندارد و عیالاً تأخیرش هم بهتر است و اسباب این میشود اختلافاتی که حالا بین نمایندگان هست مرتفع بشود در مواد دیگر رای میگیریم تا کمیسیون بودجه آنها را حل کند و در آن قسمت اخیر هم هر یک از آقایان نمایندگان نظری دارند میروند در کمیسیون و مذاکره می کنند تا حل شود .

نایب رئیس - آقای حاج عز الممالک (اجازه)

حاج عز الممالک - در قسمت اول این پیشنهاد بنده عرضی ندارم زیرا تقدیم و تأخیر در مواد اهمیت ندارد و ممکنست اول این ماده را رای بگیرند یا اینکه بگذارند برای بعد و در آخر رای بگیرند .

مثل اینکه در خالصجات هم منظور شد ولی در قسمت دیگر پیشنهاد مطابق نظامنامه کسی حق ندارد چنین پیشنهادی بکند .

بنده خودم یکی از مخالفین بودجه بودم و شاید منم نطقی بود که کردم و چون آقای وزیر مالییه جواب نطق مرا ندادند یعنی آنطور که من در نظر داشتم جواب ندادند منم منتع شدم .

ولی در هر حال این را نباید وسیله قرار بدهم که در هر موقعی اگر توانستم باز هم مخالفت خود را بی یک طریقی عنوان کنم .

مجلس رای بکفایت مذاکرات داد و وارد در رای در مواد شد و تقاضای تجزیه

شد و در آن قرائتی که تقاضای تجزیه شد ما حق داریم بهر کدام میخواهیم رای بدهیم .

ولی نسبت بآن چیز هائی که موهوم است یعنی ما میدانیم چند قلم است و مبلغ هر یک از افلام آن چقدر است مانع از آنیم جزء جزء رای بدهیم .

مثلاً در مالیات مستقیم یک رای دادیم در صورتی که مالیات مستقیم هم یک نوع نیست و آقایانی که مطلع هستند میدانند شاید صد نوع مالیات باشد که باسم مالیات مستقیم است .

اما قسمت آخر را که بنده عرض میکنم عملی نیست برای اینست که چند دفعه پیشنهاد شد که مواد برگردد بکمیسیون و کمیسیون آنها را بطور تجزیه پیشنهاد کند و راپرت آنها را بدهد و بنده هم معتقد بودم که مالیاتهای قانونی جدا نوشته شود و متکی به مواد قانونی باشد و آنهایی که قانونی نیست آنها هم جدا نوشته شده و متکی بیکدوره عملی بشود تا مجلس بآنها رای بدهد یا رای ندهد .

ولی مجلس رای نداد که این لایحه برگردد بکمیسیون و کمیسیون بطور تجزیه آنها را پیشنهاد کند و راپرت بدهد بنابر این این قسمت از پیشنهاد مورد ندارد ولی تقدیم و تأخیر یک چیز است که اگر امروز رای ندهند فردا رای میدهند این اهمیت ندارد ولی در این که این پیش نهاد برود بکمیسیون و کمیسیون تجزیه برای آن قائل شود این برخلاف رأی است که مجلس داده است .

نایب رئیس - آقای نظم الملک (اجازه)

نظم الملک - بنده هم همین مطالبی را که آقای حاج عز الممالک تذکر دادند میخوانم عرض کنم .

نایب رئیس - آقای تدین . (اجازه)

تدین - بنده باین پیش نهاد مخالفم و چون یک نفر دیگر صحبت کرده است نمی توانم صحبت کنم بنابر این تقاضا میکنم رای بگیرند باین پیشنهاد و برپروزمه یک پیش نهادی نظیر این پیشنهاد شده بود که تکلیف برای کمیسیون معین کرده بود و آقای رئیس پذیرفته .

نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای مشارعظم .

مشارعظم - برای اینکه رفیع اشکال بشود بنده با نظریه آقای سراج عز الممالک موافقت می کنم و این پیشنهاد را بدو قسمت تجزیه میکنم .

بدواً در قسمت اول آن رای بگیرند بعد در قسمت ثانی آن .

اما چیزی که بنده باید عرض کنم این است که نسبت باین موضوع خیلی ابرام میشود .

ایرام هم موضوع ندارد زیرا زبرد یوار شکسته نمیشود خوابید برای اینکه عیب دارد و این مالیات غیر مستقیم را نمی شود آورد در مجلس و گفت آقایان بسم الله آخر نمایندگان هم حق دارند در شما يك مالیات غیر مستقیم آوردند و حال این که می گویند قسمتهای خورده این مالیات قانونی نیست.

حالا بنده پیشنهاد میکنم که قسمت اول این پیشنهاد را بگریزد و قسمت ثانی آن را پس بگیرم.

نایب رئیس - رأی میگیریم بقسمت اول پیشنهاد آقای مشارعظم آقایان موافقتین قیام فرمایند.

(مدای برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد. رأی می گیریم بمالیات غیر مستقیم با وره آقایانی که ...

مدرس - بنده يك اصلاحی پیشنهاد کرده ام.

بعضی از نمایندگان (باهمه) - پیشنهاد مورد ندارد.

فجبات - بنده صلاح میدانم بفرستید

عقب آقای مؤمن الملك تشریف بیاورند

عماد السلطنه - شما چه حق دارید

که برای مجلس تکلیف معین میکنید

ارباب کیخسرو - بنا بود راپورت کمیسیون بودجه خوانده شود

(راپورت کمیسیون بودجه شرح ذیل قرائت شد)

خبر از کمیسیون بودجه بمجلس مقدس شورای ملی

در تعقیب راپورت شماره ۲۶ - ۱۶ عقرب

و در نتیجه وصول لایحه ۹۸۰ وزارت مالیه که

بنظر نمایندگان محترم رسیده چنانچه

در پیشنهاد سابق دولت ملاحظه فرموده

اند مبلغ شصت و هفتاد و پنج هزار تومان

برای مخارج انتظامی از طرف وزارت مالیه

پیشنهاد نموده اند و در نتیجه کمیسیون مبلغ

یک صد و سی و پنج هزار تومان از این مبلغ

را موقوف و بقیه را تصویب و راپورت آن

تقدیم شد

اینکه وزارت مالیه در ضمن لایحه

۹۸۰ خود و بوسیله آقای وزیر مالیه که

مقرر در کمیسیون اظهار فرمودند معتقد

است در صورتی که اعتبار مخارج انتظامی

بمبلغ یا نصف و چهل هزار تومان تقلیل یابد

علاوه بر اینکه برای منتظرین خدمت

دهنده است معنی نخواهد بود مبلغ مهمی

نظر بر اینست که در جلسه اخیر کمیسیون دلائلی وزارت مالیه در کمیسیون مورد قبول واقع شد پیشنهاد دولت تصویب و اعتبار مخارج انتظامی در مبلغ هشتصد و هفتاد و پنج هزار تومان تصویب و در مقابل نیز مبلغ چهارصد هزار تومان از قرار تفصیل بر طبق پیش نهاد آقای وزیر مالیه به عایدات مملکتی علاوه گردید :

بمالیات غیر مستقیم ۲۰۰۰۰۰ - به عایدات خالصجات غیر انتظامی ۵۰۰۰۰ - به عایدات گمرکات ۵۰۰۰۰ - و راجع به حقوق منتظرین خدمت هم چون مبلغ يك صد و بیست و پنج هزار تومان سابق راپورت کافی نمیداند

لهذا مبلغ شصت و پنج هزار تومان دیگر که دولت پیشنهاد نموده اند تصویب گردید که مجموع آن معادل يك صد و نود هزار تومان خواهد شد

در این صورت عایدات بیش یفتی شده

هذه السنه سیچقان تیل ۱۳۰۲ بمبلغ - (۲۳۸۰۸۴۳۵) تومان و جمع مخارج هم معادل (۲۲۸۱۴۲۸۷) تومان خواهد بود.

راجع بدرجه اول حقوق هم که بر حسب

پیشنهاد دولت و بدلائل معروضه در راپورت قبل تزل یافته بود

نظریه اظهارات شفاهی آقای وزیر

فوائد عامه که از طرف هیئت دولت در مجلس

ایراد کردند و آقای وزیر مالیه هم در

کمیسیون تأیید و شرحی هم کتبی پیشنهاد

و تقاضا نمودند و بعلم اینکه از حیث توازن

جمع و خرج مملکتی اطمینان حاصل است و

نظر بر رعایت حال و آسایش مستخدمین دولتی

کمیسیون بانظریه و پیشنهاد ثانوی دولت

موافقت مینماید که میزان درجه اول حقوق

مطابق گذشته منظور و پرداخته گردد بنا

این قسمت اول ماده (۱۳) لایحه حذف

میشود.

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - بنده عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب

(اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده

خواستم از آقای مخبر سؤال کنم این

مخارج انتظامی چه قبیل مخارج است اگر

مخارج انتظامی مخارجی است که باید صرف

تخم افشانی یا خرید کاوا یا مخارج بنائی شود

اینها که امروز بدر خدمت میخورد

که یکمرتبه سیصد هزار تومان علاوه

کرده اند

ب علاوه در این آخر سال چطور چهار

کیم بسیار خوب والا اگر توضیحاتی دارند بگویند تا بنده هم متقاعد شوم

عماد السلطنه (مخبر) - تصور

نفرماید این ایرادی که شما میفرمائید يك

نفر در کمیسیون بوده نبود که این سؤال

را از دولت بکنند

خیر مکرر از دولت سؤال شد و هیئت

دولت هم جواب دادند و بالاخر کمیسیون

رافتخ کرد و چون آنچه در راپورت هم نوشته

شده ضرر مخارج انتظامی تنها متوجه به

امسال نیست بلکه ضررش هم متوجه به امسال

میشود هم سال آتی و اما اینکه چهار صد

هزار تومان بر عایدات امسال در این آخر

سال اضافه میشود

برای اینست که يك فقره راجع به عایدات

گمرک است و گمرک بواسطه کسر بودجه

که داشت مفتشین باندازه کفایت و لزوم نداشت

و این پنجاه هزار تومان که امروز بگمرک

داده می شود

معادل آن مفتشین استخدام خواهد

کرد و از قاجاق جلو گیری خواهد کرد و

البته يك مبلغ مهمی بر عایدات گمرک علاوه

خواهد شد

مالیات غیر مستقیم هم مثل گمرک

است و در نتیجه تفتیشات زیاد میشود و در

نتیجه سهل انگاری ها ازین می رود و همین

طور يك قلم هم راجع بخرید سوخته و شیره

ترياك است.

کازرونی - کی تصویب کرده بنا

بود ملنی کنند

عماد السلطنه - بنا بود ملنی کنند

ولی عجلالتکه معمول است هر وقت لغو

گردید وزارت مالیه هم نمیگیرد

مدرس - اصلا تصویب نشده است

کازرونی - کی گفته است که دولت

شیره کش بشود

هم باید در موقع مخارج مذاکره بشود و عجلالتا جمع مالیات غیر مستقیم سه میلیون و سیصد و سی و چهار هزار هشت صد و نود و پنج تومان میشود پیشنهاد اصلاح عبارتی از طرف آقای مدرس رسیده است قرائت میشود

(باین ترتیب خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که عبارت ذیل بصورت

اصلاح بر مالیات غیر مستقیم اضافه شود که

سابقا به تصویب مجلس شورای ملی رسیده

است .

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو

(اجازه)

ارباب کیخسرو - خوب است آقای

مدرس توضیح بدهند که مقصود چیست .

اگر مقصودشان تصویبی است که در دوره

گذشته جزء بودجه آمده است و تصویب

شده است اشکالی ندارد و اگر مقصودشان

چیز دیگری است که نمیدانم

مدرس - اینجطور مطلق نوشته

است :

مالیات غیر مستقیم و شما هم تصدیق

دارید که صورت های جزء دارد از قبیل

دخانیات .

تجدید چه وجه بعضی از آنها هم قانونی

است و بعضی دیگر قانونی نیست و بنده پیش

نهاده کردم این طور اصلاح شود :

مالیات های غیر مستقیم که سابقا

ب تصویب مجلس رسیده است یعنی در این

سنوات و دوره ها ب تصویب مجلس رسیده است

آنها را مجلس رأی بدهد تا معلوم

شود این مالیاتهای را که میگیرند کدامش

ب تصویب مجلس رسیده است و کدامش از

تصویب مجلس نگذشته است

مثل شیره که می گویند که مایول می

گیریم آدم بکشیم لذا بنده معتقدم که این

قانون را عقید کنیم و نوشته شود :

مالیاتهای غیر مستقیم که سابقا ب تصویب

مجلس شورای ملی رسیده است باین اصلاح

رأی گرفته شود

نایب رئیس - صحبت شد . رأی کمیسیون هم معلوم شد . در این راپرتی که جدیداً آمده است در قسمتی که مربوط بمالیات غیر مستقیم است اضافه میشود و رأی گرفته میشود . در سایر قسمتهای راپرت مذاکره اش

بماند برای بعد

حائری زاده - در این راپرت باید

مذاکره بشود .

مخبر - در این قسمت نباید صحبت

کرد برای اینکه این اقدام عایدات است .

راجع به عایدات دولت يك صورتی داده

بود بعد از آن يك صورت دیگری بمجلس

میده که عایدات شما چهار صد هزار تومان

اضافه شده است در این صورت دیگر شما

حق مذاکره ندارید

بعضی از نمایندگان (باهمه) - چرا حق نداریم

حائری زاده - مجلسش فرق میکند

شیره خانه که نمیخواهیم درست کنیم .

نایب رئیس - آقایانی که بای پیشنهاد

آقای مدرس موافقت قیام فرمایند

(عده قلیلی برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد رأی می

گیریم به مالیات غیر مستقیم باورده آقایانی

که موافق هستند وره سفید و الاورقه کبود

خواهند داد .

آقا شیخ جلال - اصلاح بنده چه

شد ؟

نایب رئیس - قبلا می بایستی پیشنهاد

بفرمائید

آقا شیخ جلال - بنده مدتی است

دادام .

نایب رئیس - موقمش گذشته

آقا شیخ جلال - چرا گذشته؟ بنده

مدتی است فرستادم باید تکلیفش معلوم

شود .

نایب رئیس - شروع به اخذ رأی

شده وقتی مشغول رأی گرفتن شدید پیشنهاد

جناهایی را رد نمودند

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده

آقا سید کاظم یزدی . علائی . آقا میرزا رضا خان افشار . معظم السلطان . عظیمی عماد السلطنه . حاج میرزا اسدالله خان . آقا میرزا جوادخان . حاج سید المعقین . مشارعظم امیراعلم . غلامحسین میرزا . مصدق السلطنه دیوان بیگی . وحیدالدوله . تدین . آقا سلیم خان یزدی . امیر احتشام . هایم . آقا شیخ محمدعلی طهرانی . ضیاء الملك نجات . صدرائی . امیر اشرف . معتمد السلطنه شریعت زاده . احیاء السلطنه

اسامی مخالفین - آقایان سردار نصرت میرزا سیدحسن خان زعیم . حائری زاده ملک الشعراء . آقا شیخ جلال الدین . آقا میرزا علی کازرونی . حاج آقا اسمعیل .

نایب رئیس - پیشنهاد تنفس شده

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم ده دقیقه تنفس

داده شود .

سر کشیک زاده

جمعی از نمایندگان - صحیح

است .

(در این موقع جلسه برای تنفس

تعمیل ویس از نیم ساعت مجدداً تشکیل

گردید)

نایب رئیس - راجع بقسمت گذرکات

بر حسب پیشنهاد کمیسیون بودجه هفت

میلیون و سی و دو هزار و چهار صد و چهل

تومان است مطابق راپورت جدید پنجاه

هزار تومان اضافه شده است که هفت میلیون و

هشتاد و دو هزار و چهار صد و چهل تومان

می شود .

رأی میگیریم باین قسمت آقایانیکه

تصویب میکنند وره سفید و والا کبود

خواهند داد .

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده

هشتاد و دو وره سفید تعداد شد)

نایب رئیس - با کثرت هشتاد و دو رأی

تصویب شد

اسامی رأی دهندگان - آقایان عظیمی

آقا میرزا سیدحسن کاشانی - داور - هایم

شیروانی - ضیاء الملك - نجات - شریعت زاده

آقا سید یعقوب - مصدق الملك - میرزا آقا

خان - امین الشریعه - سالار لشکر - سردار

نصرت - امیر احتشام - صوت السلطنه

شیخ الاسلام - آقا شیخ محمدعلی طهرانی

آقا میرزا سلیم خان یزدی - دیوان بیگی -

تدین - وحیدالدوله - اسامی موافقین - آقایان آقا میرزا حسن کاشانی ۲ رأی . سالار لشکر . آقای سید یعقوب . رئیس التجار . مصدق الملك نصرت الدوله . سهراب خان . سردار منتظر امیراعلم . مصدق السلطنه . دستغیب . غلامحسین میرزا - احیاء السلطنه . امیر اشرف

آقا میرزا شهاب الدین - سهراب خان صدق السلطنه - سیف الله خان اسکندری سر کشیک زاده - سردار فاخر - امیر حشمت

مشارعظم - مقوم الملك - قوام الدوله سردار عشاير - اخگر - بین الملك - کازرونی تقیزاده - مستوفی الممالک - وکیل الملك ناصر الاسلام - رهنما - آقا سید کاظم حاج مشیر اعظم - مشیر الدوله - آقا شیخ جلال الدین - محمد هاشم میرزا شیخ رئیس

آقا سید حسن اجاق - آقا شیخ محمد علی

الموتی - دولت آبادی - محمدولی میرزا

علائی - آقا میرزا رضا خان - افشار - آقا شیخ هادی

شیخ رئیس صدر العلماء مفتی عماد السلطنه

آقا میرزا جوادخان - اقبال الممالک معظم -

السلطان حاج میرزا اسدالله خان

نایب رئیس - قسمت ضرابخانه سی

هزار تومان

مدرس - محتاج برای نیست

نایب رئیس - جزء عایدات است

باید رأی گرفت . بقر قسمتی از این عایدات

بایستی جدا گانه رأی گرفت .

رأی میگیریم آقایانی که تصویب

میکند وره سفید و الاورقه کبود خواهند

داد

اخذ واستخراج آراء بعمل آمده

هشتاد و دو وره سفید تعداد شد)

نایب رئیس - با کثرت هشتاد و

شش رأی از نود و هفت نفر نمایندگان حاضر

تصویب شد

اسامی رأی دهندگان - آقایان

آقا میرزا سیدحسن کاشانی - حاج میرزا

اسدالله خان - عظیمی - داور - هایم - نجات

شیروانی - آقا سید یعقوب - ضیاء الملك

آشتیانی - ملک التجار - امین الشریعه

سالار لشکر - امیر احتشام - سردار نصرت

صوت السلطنه - ضیاء الواعظین - سردار

آقای مدرس .
مدرس - آن قسمت پیشنهاد راجع به عوائد متفرقه رایس میگیرم ولی نسبت به نیم عشر اوقاف یس نمیگیرم زیرا آن بیانی که فرمودند کافی نیست و اصلا این مالیات غیرقانونی است .
نایب رئیس - پیش نهاد آقای آقا شیخ جلال .

(شرح ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد میکنم سطر هشتم فصل اول ماده اولی نوشته شود (مطابق توضیح مخبر)
آقا شیخ جلال - بنده تصور میکنم که آقایان نمایندگان تصدیق دارند که عوائد متفرقه بقدری دامنه اش وسیع است که هیچ نمی شود رای داد حالا که مخبر توضیح دادند وضعیات دوائر راهم که همه آقایان میدانند خوبست اضافه شود .
مطابق توضیح مخبر که لاقول توضیح ایشان در صورت مجلس قید شده باشد که بعد بعنوان متفرقه یک تحمیلی بر مردم نشود .

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)
تدین - باینکه آقای شیخ جلال بقول خودشان مدتی آوگا بودند ببخشید یعنی وکیل عدلیه آن هم محض رعایت نظر آقای ارباب که موافق نیستند کلمه اجنبی گفته شود) میدانم چطور این پیشنهاد را کردند آنچه که مجلس رای میدهد باید صریح و واضح باشد این لایحه بعد از اینکه تصویب شد دوات موظف است آن را اجرا کند اگر در اینجا نوشته شود مطابق توضیحات مخبر این هیچ مدرک نیست و هیچ الزام نمیکند دولت را که بر گردد و بصورت مجلس نگاه کند که توضیحات مخبر چه چیز است ؟ الا اینکه در آنجا قید شود عوائد متفرقه از قبیل فلان و فلان .
این یک نکته بود که تذکره دادم و بعقیده بنده سابقه مجلس هم همین طور بوده .
بعلاوه نظامنامه حاکی است که بعد از اینکه شروع برای گرفتن میشود دیگر نمیشود اصلاحی پیش نهادی را قبول کرد .

نایب رئیس - اصلاح عبارتی را درین رای .
تدین - اصلاح عبارتی بلی ولی نه پیشنهاد درین رای .
مدرس - بنده توضیح دارم این فرمایش را که فرمودند مخالف است با پیشنهادی که بنده اول کردم .
نایب رئیس - حالا موقع توضیح نیست عقیده کمیسیون چیست ؟
مدرس - بنده یک پیشنهادی اول لایحه کردم آقای رئیس فرمودند که این متعلق

باخر است میخواهم بگویم که اگر این را رای بدهند .
نایب رئیس - عقیده کمیسیون چیست ؟ مخبر - عقیده کمیسیون همان است که آقای تدین اظهار کردند اگر میل داشته باشند ممکن است بنویسند از قبیل فروش اثنایه . جرائم و جوهی که بابت تمیر میگیرند و دیگر بولی که از بابت مسکوک پنج قرانی که از خارج میآید و دریافت میشود از این قبیل چیزها است و بنده نمیخواهم از طرف کمیسیون قبول کنم .

نایب رئیس - رای گرفته میشود پیشنهاد آقای آقا شیخ جلال آقایانی که موافقت قیام فرمایند .
(چند نفری برخاستند)
نایب رئیس - رد شد . رای میگیریم بعایدات متفرقه آقایانی که موافقت ورده سفید والا کبود خواهند داد .
(اخذ واستخراج آراء به عمل آمده هفتاد ورقه سفید تعداد شد)

نایب رئیس - به اکثریت هفتاد رای از نود و هشت نفر نمایندگان تصویب شد .

اسامی رای دهندگان آقایان حاج میرزا اسدالله خان . سهام السلطان . مشیر معظم . عظیمی . آقا میرزا سید حسن کاشانی . داور . آقا شیخ محمدعلی طهرانی . امیر اعلم . سپهبد اعظم . مصدق السلطنه . هایم . نجات . ضیاء الملك . سالار لشکر . آقا سید یعقوب . امیر احتشام . ضیاء الواعظین . سردار نصرت . سردار معتمد . شیخ الاسلام . ضیاء الاطباء . حاج سیدالمحققین . غلامحسین میرزا . صدرائی . احیاء السلطنه . تدین . شریعت زاده . دستغیب . امیر اشرف . سهراب خان . مدبر الملك . سیف الله خان الحکمدری . صدق السلطنه . مشار اعظم . مقوم الملك . ناصر الاسلام . آقا سید کاظم . یمن الملك . سر کشیک زاده . رهنما . وکیل الملك . آقا میرزا شهاب الدین . وحیدالدوله . آقا میرزا بدالله خان . دیوان بیگی . رئیس التجار معتمد السلطنه . (۲ رای) نصرت الدوله . مصدق الملك . سردار منتظر . ارباب کیخسرو . مستوفی الممالک . اخگر . میرزا سلیم خان ایزدی . یاسائی . احتشام الحکماء . سلیمان میرزا . علائی . عماد السلطنه . سردار عشایر . دولت آبادی . تقی زاده . مشیرالدوله . آقا شیخ هادی شیخ رئیس . محمدولی میرزا . آقا میرزا رضا خان افشار . معظم السلطان . سردار فاخر . اقبال المالك .

نایب رئیس - راجع به نیم عشر اوقاف ، آقای مدرس پیشنهاد کرده اند بماند برای همه .

مدرس - بنده شش فقره پیشنهاد اصلاحی کردم آقای رئیس تشریف داشتند فرمودند موقعش آخر است تا بعد که تقاضای تجزیه شد .
در تقاضای تجزیه نتیجه این میشود که آن پیشنهاد من لغو میشود لهذا مجبورم که آن شش فقره را در جای خودش پیشنهاد کنم همان طور که آقای تدین میفرمایند والا اگر بخوایم در این فقرات رای بگیریم دیگر آن پیشنهادها مورد بیباید نمیکند .

آقایان میفرمایند پیشنهاد اصلاح چه وقت باید بشود ؟
بفرمایند که بنده بگذارم برای آن وقت اگر یکی یکی راشما رای دادید در تبصره پیشنهاد کنم که چه ؟ که نیم عشر بعد از رای دادن خارج شود ؟ بنده عقیده ام به این است که این نیم عشر اوقاف مالیاتی است غیر قانونی و لازم می آید که یک ملک یک عشر و نیم بدهد یک ملک یک عشر بدهد .

این به تمام فلسفه ها غلط است . بلی اگر آقایان یک حق الزحمه شنیده اند اینست که اگر یک وقت یک مأموری مجبور شد برود کاری صورت بدهد حق الزحمه میخواهد نه اینکه هر ملک وقفی دوتا مالیات بدهد ملک های دیگر یک مالیات بدهند و این فلسفه ندارد و غیر قانونی است حالا آقایان میخواهند زای بدهند نمیخواهند ندهند .

نایب رئیس - آقای مدبر الملك پیش نهاد کرده اند که جلسه ختم شود .

جمعی از نمایندگان - برای چه ختم شود ؟

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده راجع به کلیه پیشنهاد هائی که میشود بطور اختصار عرض کردم حالا هم عرض میکنم نظامنامه حق پیشنهاد و اصلاحات را بنمایند گان میدهد ولی در ضمن شور .

وقتی که شور تمام شد و به کفایت مذاکرات رای داده شد و شروع برای که میکنند دیگر پیشنهاد مورد ندارد مگر در مورد ویش کردن عبارات بنا بر این این پیشنهاد آقا و سایر پیشنهادها اصلا مورد ندارد برای اینکه مجلس رای داده است که وارد در رای شویم و یک عده از آقایان هم تقاضا کردند که رای باورده گرفته شود در این صورت دیگر متأسفانه پیشنهاد مورد ندارد برای اینکه در نظامنامه تصریح دارد اصلاحاتی که در ضمن شورتانوی پیشنهاد میشود و همچنین اصلاحاتی که در ضمن مباحثات شورا اول پیشنهاد میشود اول به قابل توجه بودن اصلاحات باید رای گرفت بعد بترتیبی که معمول است ولی چون حالا داخل در رای شده ایم و شور خاتمه یافته است دیگر پیشنهاد مورد ندارد .

مدرس - اصلاح بنده چه میشود .
موردش کجاست ؟
اسامی مخالفین آقایان : آقا میرزا

تدین - مورد ندارد ، وقتش گذشته است .
مدرس - خیر آقا .
نایب رئیس - پیشنهاد اصلاح همان طور است که اظهار فرمودند ولی این پیش نهاد تقدیم و تأخیر رای است .
بگیرند .
رای می گیریم به پیشنهاد آقای مدرس در باب تقدیم و تأخیر که این نیم عشر اوقاف را مؤخر و سایر فقرات را مقدم بداریم .
آقایانیکه تصویب میکنند قیام بفرمایند .
(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد . رای میگیریم به نیم عشر اوقاف .

کازرونی - بنده تذکره دارم .
نایب رئیس - اگر اخطار قانونی دارید بفرمایید .

کازرونی - بنده نمیدانم تشخیص با مقام ریاست است .

نایب رئیس - باید خودتان معلوم کنید اگر اخطار است بفرمایید .

کازرونی - نیم عشر مالیات است باید مجلس تصویب کرده باشد .

جمعی از نمایندگان (بامهله) - آقا مذاکرات کافی شده است .

کازرونی - اصلا نمیشود برایش رای گرفت .

نایب رئیس - رای می گیریم به این قسمت از ماده اول با اضافه عبارت حق النظاره آقایان موافقین ورقه سفید و مخالفین ورقه کبود خواهند داد .

آقا شیخ محمدعلی طهرانی -

بعد از وضع مخارج لازمه .
(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده نتیجه بقراردیل حاصل گردید)

ورقه سفید علامت قبول ۴۴ ورقه کبود علامت رد ۲۵

نایب رئیس - بلا تکلیف ماند .

اسامی موافقین : آقایان سهراب خان . وحیدالدوله . مشیرالدوله . کی استوان سردار منتظر . مشیر معظم . آقا میرزا آقا خان . حاج میرزا اسدالله خان . سلیمان میرزا آقا میرزا رضا خان افشار . آقا میرزا حسین خان علائی . عماد السلطنه . قوام الملك . تقی زاده . تدین . دولت آبادی . ارباب کیخسرو . صدق السلطنه . سر کشیک زاده . امیر اشرف . حاج سیدالمحققین . مصدق السلطنه . ضیاء الواعظین . امیر اعلم . شیروانی عظیمی . صدرائی . نجات هایم . داور . امیر احتشام . سردار فاخر . آقا میرزا سلیم خان ایزدی . ناصر الاسلام . نصرت الدوله . دیوان بیگی . مصدق الملك . احیاء السلطنه . ضیاء الملك . شریعت زاده . آقا سید کاظم . رهنما یمن الملك . سیف الله خان اسکندری

اسامی مخالفین آقایان : آقا میرزا

جوادخان . دستغیب . آقا میرزا سید احمد بهبهانی . کازرونی . آقا سید حسن اجاق . اخگر . آقا میرزا سید مصطفی بهبهانی . مدرس آشتیانی . آقا سید محی الدین . آقا شیخ جلال الدین . صولت السلطنه . ملک التجار . غلام حسین میرزا سردار نصرت . اقبال المالك . احتشام الحکماء . ملك الشعراء . قوام الدوله معدهاشم میرزا شیخ رئیس . حاج آقا اسمعیل . یاسائی . حاج میرزا عبدالوهاب . صدراعلماء مفتی . آقا میرزا زاید الله خان (پیشنهاد آقای مدبر الملك بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم چون تقریباً يك ساعت از ظهر میگذرد جلسه را ختم کنم

نایب رئیس - آقای معتمد السلطنه (اجازه)

معتمد السلطنه - از قسمت عایدات وزارت مالیه دو قسمت دیگر مانده : جنس و خالصجات بنده تقاضا میکنم نسبت باین دو فقره هم امروز رای گرفته شود

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده با ختم جلسه موافقم برای این که هیچ دلیل و منطقی مارا ملزم نمی کند که تا حالا در مجلس بمانیم سه ساعت و نیم بظهر موعود تشکیل جلسه است آقایان زود تشریف بیاورند تا اینکه سر ساعت جلسه تشکیل شود و ظهر هم ختم شود .

آقایان دیر تشریف میآورند یک ساعت و نیم بظهر جلسه تشکیل می شود گناه ماها که سر وقت حاضر میشویم چه چیز است

نایب رئیس - رای می گیریم پیش نهاد آقای مدبر الملك . آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد . جلسه را ختم میکنم

جلسه بعد روز سه شنبه سه ساعت و نیم قبل از ظهر دستور هم بود چه مملکتی (مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس - مجلس شورای منشی - علی اقبال الممالک منشی - معظم السلطان

جلسه ۸۸
صورت مشروح مجلس
یوم سه شنبه دهم قوس
۱۳۰۳ مطابق پنجم
جمادی الاولی ۱۳۴۳
مجلس دو ساعت و یک ربع قبل از ظهر بر ریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید (صورت مجلس یوم یکشنبه هشتم قوس را آقای اقبال الممالک